

PRAKTIJK

KATERN

Bewegen & Muziek op de Calo

Met een serie artikelen komt het activiteitengebied Bewegen en muziek in het praktijkkatern aan de orde. Hoe besteden de verschillende opleidingen hier aandacht aan. In dit artikel komt de Calo hogeschool Windesheim aan bod. | Kristel Hutten, Liesbeth Leistra,

Charafeddine Benalla en Rianne Mooibroek

een deskundige wijze te begeleiden, zal de bewegingsonderwijzer deze beweegsituaties goed moeten observeren en analyseren, zodat er adequaat geleerd en gestimuleerd kan worden. Vanuit een principiële relationele mens-, beweeg- en maatschappijvisie heeft de Calo in de loop der jaren een didactisch model en perspectief voor het bewegingsonderwijs ontwikkeld over 'hoe je naar bewegende mensen in een beïnvloedingscontext' kunt kijken en in de juiste richting kunt beïnvloeden. In de kern en binnen de onderwijscontext gaat het bij beweegactiviteiten om het naar eigen handelingsmogelijkheden oplossen van bepaalde bewegingsproblemen die leerlingen en studenten bij deze activiteiten tegenkomen; ze leren met name beter te bewegen, dus beweegvaardiger te worden. Elke beweegactiviteit kent

Betekenisvolle beweegactiviteiten

Als opleiding willen wij dat onze LO-studenten steeds deskundiger worden op het gebied van betekenisvolle beweegactiviteiten, zodat zij het beweeggedrag van hun leerlingen in de lessen op een adequate en professionele manier kunnen beïnvloeden. Om deze beweegactiviteiten op

Deze komen uit onderstaande betekenisgebieden:

Betekenisgebied	Bewegingsprobleem
Het doorlopen van muzikale zinnen	Het onderweg zijn voor een bepaalde tijd, zonder vastgelegde richtingen
Het doorlopen van figuren	Het met elkaar afleggen van een figuur volgens de afgesproken richting
Het maken van motieven	Bepaalde momenten, bepaalde verdelingen en richtingsveranderingen maken

LEERDOELEN EIGEN VAARDIGEID		
Basislijnen	• Huppelen • Zijwaarts galop • Stappen • Lopen	• De student kan stappen, huppelen, zijwaarts galopperen en lopen in het juiste tempo • De student kan de verdelingen in de muziek onderkennen en op het juiste moment starten en stoppen
Motieven	• Bouwstenenmotieven • Kindervolksdans • Andere dansstijlen	• De student kan een bouwstenenmotief uitvoeren in het juiste tijd, tempo, richting (TTR) • De student kan een bouwstenenmotief uitvoeren, bestaande uit basispassen, waarin ook verdubbelingen op de voeten zitten, in het juiste TTR • De student kan een voorgeschreven kindervolksdans uitvoeren in het juiste TTR • De student kan een verschillende dansstijlen uitvoeren in het juiste TTR
Ontwerpen	• Bouwstenenmotief • Kindervolksdans groep 6-8 • Bouwsteenmotief voor tweetallen • Verschillende dansstijlen	• De student kan een bouwstenenmotief ontwerpen op eigen niveau, voor groep 5-6 en voor groep 7-8 • De student kan een bouwstenenmotief ontwerpen op eigen niveau (verdubbelingen en arm-beencombinaties) • De student kan een originele kindervolksdans aanpassen naar een eigen variant, geschikt voor groep 5-6 of 7-8 • De student kan een motief ontwerpen voor tweetallen
Lesgeven	• PPD-basislijn activiteit • Aftellen • Meetellen • Plaatje R+L • Cuën • Dans aanbieden volgens stappenplan • Ontwerpen • Observeren • Differentiëren • Niveauiduidingen • Geleden	• De student kan een basislijnactiviteit aanbieden d.m.v. een plaatje, praatje, daadje (PPD) • De student kan een dans aanbieden volgens het stappenplan dansjes aanbieden • De student kan aftellen in de muziek • De student kan tijdens het uitvoeren van een motief hardop meetellen • De student kan een motief zowel met rechts, als in spiegelbeeld, voordoen • De student kan tijdens het uitvoeren van een motief cuën op het juiste moment • De student kan motieven ontwerpen op het niveau van de leerlingen • De student kan d.m.v. een observatieprocedure het motief aanpassen op niveau van de leerling (differentiëren) en daarbij dus ook het niveau van de leerling duiden.

namelijk een bepaalde uitdagende beweegproblematiek, die in en door de situatie – de zogenaamde bewegingsonderwijsleersituatie – wordt opgeroepen en vervolgens door de leerling en student kan worden aangeaan, opgelost en eventueel verder kan worden uitgebouwd. Alles op een rijtje zettend, vinden wij de volgende leerdoelen geschikt om te handhaven voor B&M in het primair onderwijs en in de onderbouw van het voortgezet onderwijs:

- 1 Het bewegen in het juiste tempo: het onderkennen van het tempo van de muziek en hier een bewegingsantwoord op geven.
- 2 Het bewegen op het juiste moment: het onderkennen van de verschillende delen in de muziek en hier een bewegingsantwoord op geven.
- 3 Het bewegen in de juiste richting: het realiseren van een vaste, gegeven richting en richtingsveranderingen.

Deze leerdoelen kunnen los van elkaar geproblematiseerd worden, maar uiteindelijk gaat het erom dat de tijd- tempo- en richtingsgegevens alle drie op juiste wijze vertaald worden naar het adequaat antwoord geven op het bewegingsprobleem.

Didactische praktijktheorie

Om studenten in situaties te brengen waarin zij uitgedaagd worden om een bewegingsprobleem op te lossen, kiest de opleidingsdocent voor een passende bewegingsactiviteit.

LEERDOELEN METHODIEK		
Theorie	• Muziek • Bewegingsproblemen • TTR • Leerdoelen • Veranderingsmogelijkheden • Geledingen • Niveauiduidingen • Differentiatiemogelijkheden	• De student kent de bewegingsproblemen • De student kent de ordeningsgegevens tijd, tempo en richting • De student kent de leerdoelen die los van elkaar geïsoleerd kunnen worden • De student kent de term BPM en kan passende muziek vinden a.d.h.v. de activiteit en doelgroep • De student kent de niveauverschillen en kan deze duiden • De student kent verschillende uitbouw mogelijkheden
Algemeen	• PPD • Voorbereiden • Aanbieden en begeleiden • Leerhulp • Methodische volgordes (TTR)	• De student kan vooraf bewust nadenken over de leerdoelen en daar een geschikte activiteit uit de basislijnen bij bedenken • De student kan a.d.h.v. het leerdoel de juiste leerhulp toepassen • De student kan vooraf nadenken over de activiteit en hier een geschikte PPD bij voorbereiden
Basislijnen	• Ontwerpen • Aanbieden en begeleiden • Leerhulp • Niveaus • Veranderen • Uitbouwen	• De student kan d.m.v. verschillende lesorganisatievormen aan de slag met ontwerp opdrachten • De student kan de opbouw van het aanbieden en begeleiden van motieven toepassen • De student kan op verschillende niveaus zowel visueel als verbaal begeleiden • De student kan verschillende uitbouw mogelijkheden toepassen en kan daarmee een motief spannender, uitdagender en leuker maken

De lesgever kiest 'wat' de studenten moeten doen en in welke omgeving ze dat moeten doen. Dat 'wat' noemen we de beweegtaak. Een activiteit bestaat altijd uit een combinatie van een beweegtaak en een omgeving waarin bewogen wordt. Het is echter een open en gezamenlijk leerproces, waarin iedere student op zijn eigen niveau de beweegprincipes in beweegthema's ontdekt, ontwikkelt, realiseert, waardeert en zich eigen maakt, zodat hij nu en later beweegactiviteiten kan kiezen, organiseren en aanpassen, om daaraan met anderen te kunnen deelnemen en ervan te genieten.

Om beter inzicht te krijgen op deze beweegpraktijk hebben we een didactische praktijktheorie ontwikkeld, waardoor we met elkaar kunnen onderzoeken welke factoren van belang zijn voor het duiden en gunstig beïnvloeden van het bewegen. Deze didactisch-methodische uitgangspunten worden voor het

activiteitengebied B&M verder uitgelegd en uitgewerkt in de longitudinale leerlijn in het gegeven kader. Zie in dit artikel de leerdoelen voor eigen vaardigheid en methodiek (zie tabel). ●

Bron

Scan of klik op de QR-code voor de gehele longitudinale lijn.

Contact

KAG.Hutten@windesheim.nl

Kristel Hutten, Liesbeth Leistra, Charafeddine Benalla en Rianne Mooibroek zijn opleidingsdocenten

aan de Calo Hogeschool Windesheim in Zwolle

Foto

Cor Niks

Kernwoorden

bewegen en muziek, Calo